

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто сутність інвестиційного капіталу як економічної категорії. Досліджено основні фактори, які впливають на інвестиційний потенціал.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, потенціал, прибуток, фінансові ресурси

Abstract

The essence of investment capital as an economic category is considered. The main factors influencing the investment potential are studied.

Key words: investment potential, potential, profit, financial resources

Вступ

В сучасних умовах значна кількість вітчизняних підприємств зіштовхнулася із важливістю підтримання поточної діяльності, розвитку електронної комерції та важливістю виходу на регіональні та міжнародні ринки, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції. Для вирішення цих проблем підприємства потребують залучення інвестиційних ресурсів. Високий інвестиційний потенціал підприємства виступає тим фактором, що забезпечує залучення капіталу від інвесторів. Дослідження сутності інвестиційного потенціалу підприємства, а також основних складових та факторів впливу на його формування сприятиме підвищенню ефективності управління.

Метою цієї роботи є систематизація підходів до визначення сутності інвестиційного потенціалу та узагальнення факторів, які впливають на рівень інвестиційного потенціалу.

Результати дослідження

Як економічну категорію інвестиційний потенціал вчені почали досліджувати порівняно нещодавно. В економічній літературі існують різні підходи до визначення сутності поняття «інвестиційний потенціал» та його основних характеристик, які систематизовано у таблиці 1.

Інвестиційний потенціал можна розглядати з двох сторін: з однієї сторони, інвестиційний потенціал є результатом використання потенційних можливостей області, про те, з іншої – фактором подальшого саморозвитку в результаті здійснення інвестиційної діяльності.

Зважаючи на таблицю 1, на нашу думку, під інвестиційним потенціалом підприємства варто розуміти сукупність фінансових ресурсів підприємства та можливість досягнення стратегічних цілей розвитку через реалізацію можливостей мобілізації внутрішніх та зовнішніх інвестиційних коштів через механізм інвестування.

Багато вчених розглядає інвестиційний потенціал як складову економічного потенціалу, до якого окрім інвестиційного відносять фінансовий, виробничий, кадровий, інноваційний, інтелектуальний, науково-технічний [8-9].

В літературі виокремлюють наявний та прихований потенціали. Наявний потенціал характеризує можливості підприємства щодо досягнення цілей, тобто величину фінансових ресурсів на конкретну дату, а прихований потенціал – активи, які не приносять вигоди у поточному періоді, однак високою є ймовірність щодо одержання за їх рахунок прибутків у майбутньому [1].

Ефективний розвиток інвестиційного потенціалу підприємства передбачає врахування таких принципів [10]:

- розгляд підприємства, як відкритої системи;
- врахування базових стратегій операційної діяльності підприємства;
- підприємницький стиль стратегічного управління;
- відображення інвестиційних переваг підприємства перед конкурентами;

- використання результатів технологічного процесу в інвестиційній діяльності;
- орієнтація на врахування рівня інвестиційного ризику під час прийняття стратегічних рішень;
- відображення альтернативності стратегічного інвестиційного вибору.

Таблиця 1

Систематизація підходів до визначення сутності інвестиційного потенціалу

Автор, джерело	Інвестиційний потенціал – це
Юрків Р. Р. [1]	фінансові можливості забезпечення інвестування, що визначаються обсягом власних й позикових фінансових ресурсів інвестиційного спрямування та ефективністю їх використання
Кобеля З. І., Кутаренко Н. Я., Рудько К. І., Бабчук А. М. [2]	сукупність можливостей залучення інвестиційного капіталу в економіку держави для створення сприятливих умов розвитку та найдоцільніше його використання, що призводить до економічного зростання
Єпіфанова І. Ю., Бардадин О. А. [3]	організована сукупність наявних економічних ресурсів та можливість розвитку підприємства, що досягається через реалізацію можливостей мобілізації внутрішніх та зовнішніх інвестиційних коштів для досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства через механізм інвестування
Сабліна Н. В. [4]	сукупність економічних ресурсів, що можуть бути мобілізовані суб'єктом господарювання та як можливості підприємства використовувати ці ресурси для досягнення стратегічної мети
Білоусова О. С. [5]	здатність до фінансового забезпечення висхідного інвестиційного тренду шляхом нагромадження основного капіталу та збільшення дохідності й прибутковості від його генерування у поточному та середньостроковому періодах
Заїка С. О. [6]	сукупність прихованих інвестиційних ресурсів, джерел, можливостей, засобів, запасів, які під впливом зовнішніх або внутрішніх факторів інвестиційного середовища формуються і починають взаємодіяти між собою для вирішення поставлених стратегічних завдань у результаті інвестиційної діяльності підприємства
Мацибора Т. В. [7]	інвестиційні ресурси та їх оптимальна структура і здатність раціонального використання для досягнення поставленої мети

На інвестиційний потенціал підприємства впливає значна кількість факторів, які можна умовно розділити на внутрішні та зовнішні. Окрім того, на інвестиційний потенціал підприємства впливають [11]:

1. Активи підприємства – грошові кошти та елементи господарської діяльності організації, які є, власне, джерелом доходу;
2. Пасиви підприємства – власний капітал та зобов'язання підприємства, які є джерелом формування активів.
3. Дохід.
4. Чистий прибуток.

У зв'язку із цим, Кобець С. П., Ващенко О. М. пропонують при оцінці інвестиційного потенціалу враховувати такі показники як [9]:

- рентабельність власного капіталу, яка характеризує величину прибутку з вкладеного власного капіталу;
- відсоток власного капіталу, який дозволяє оцінити забезпеченість підприємства власними фінансовими ресурсами;
- коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом – характеризує рівень фінансування необоротних активів за рахунок власного капіталу бенефіціару;
- тривалість обороту кредиторської заборгованості, визначена в днях, яка характеризує середню кількість днів, необхідних для розрахунків з постачальниками та підрядчиками й іншими суб'єктами-кредиторами;

– тривалість обороту чистого оборотного капіталу, визначена в днях, яка характеризує час, протягом якого здійснюють оборот оборотні кошти підприємства.

Висновки

Таким чином, систематизація існуючих підходів до визначення сутності інвестиційного потенціалу показала, що під інвестиційним потенціалом підприємства варто розуміти сукупність фінансових ресурсів підприємства та можливість досягнення стратегічних цілей розвитку через реалізацію можливостей мобілізації внутрішніх та зовнішніх інвестиційних коштів через механізм інвестування. Визначено, що основними факторами, які впливають на інвестиційний потенціал, є активи підприємства, пасиви, чистий дохід, чистий прибуток. Окрім того, на інвестиційний потенціал впливають внутрішні та зовнішні фактори впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Юрків Р. Р. Формування фінансового потенціалу інвестиційної діяльності суб'єктів малого підприємництва в Україні. Агросвіт. 2021. № 13-14. С. 45–52. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.13-14.45
2. Кобеля З. І., Кутаренко Н. Я., Рудько К. І., Бабчук А. М. Інвестиційний потенціал України в умовах фінансово-економічної кризи. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 22. С. 32–37.
3. Єпіфанова І. Ю., Бардадин О. А. Сутність інвестиційного потенціалу підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 14. С. 39–42.
4. Сабліна Н.В. Методичний підхід до управління інвестиційним потенціалом підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. 2015. Вип. 15. Ч. 3. С. 102–105.
5. Білоусова О. С. Інвестиційний потенціал економіки України та ЄС. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2017. № 1-2. С. 60-67.
6. Заїка С. О. Інвестиційний потенціал підприємства та варіанти його формування. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Вип. 13. Ч. 1.
7. Мацибора Т. В. Інвестиційний потенціал аграрного сектору України: формування та розвиток. Економіка АПК. 2020. № 6. С. 49-58.
8. Краснокутська Н. С. Потенціал торговельного підприємства: теорія та методологія дослідження: монографія. Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2010. 247 с.
9. Кобець С. П., Ващенко О. М. Методичний підхід до оцінки економічного потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2021. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8968>
10. Федонін О.С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. пос. 2-ге вид., без змін. К.: КНЕУ, 2009. 316 с.
11. Крамаренко І. С. Інвестиційний потенціал сільськогосподарських підприємств: фактори впливу. Ефективна економіка. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7476>.

Єпіфанова Ірина Юрійвна - доктор економічних наук, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Сауляк Аліна Вікторівна – магістрант, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Yepifanova Iryna Y. – doctor of economic sciences, professor of finance and innovation management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Saulyak Alina V. – a master's student, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.